הלכה · משנה תורה · מפרשים · יצחק ירנן · ספר מדע

יצחק ירנן על משנה תורה, הלכות תשובה

רבי אליקים גאטינייו

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

יצחק ירנן על משנה תורה, הלכות תשובה

רבי אליקים גאטינייו

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/יצחק-ירנן-על-משנה-תורה-הלכות-תשובה/
הקובץ נוצר ב־17 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה א 4
הלכה ב 4
פרק ב 5
הלכה ג 5
הלכה ו 5

פרק א

הלכה א

איש או אשה וכו'. כתב מרן מצאתי כתוב וכו'. ונעלם ממנו מ"ש רבינו בספר המצות מ"ע ע"ג.

וכן החובל בחבירו וכו'. ועיין מ"ש מרן בזה. וקשה לי דרבינו לא נגע בה משום בקשת מחילה אלא משום וידוי ובפירוש כתב עד שיתודה ולא כתב עד שיבקש מחילה ואיך כתב משנה בהחובל ועוד קשה דאי כמו שהבין הוא הוי הפך ממ"ש פ"ה מהל' חובל ומזיק וז"ל אינו דומה מזיק חבירו בגופו לממונו יעו"ש הרי בפירוש דכתב דחובל בממונו כיון שהחזיר ההזק אין צריך שיבקש מחילה והוא הפך מכאן ואין לומר דבלא"ה קשה מיניה וביה מהך לישנא דחובל ומזיק למ"ש פ"ב מהלכות אלו יעו"ש דקאמר בפירוש החובל ממון חבירו אע"פ (שחזר) [שהחזיר] ממון צריך שיבקש ממנו מחילה ואילו בחובל ומזיק מוכח הפך דלזה כבר הקשה הלח"מ ותירץ יעו"ש ותירוצו ניחא לפי מה שהקשה הלח"מ אבל מכאן להלכות חובל לא שייך אותו תירוץ וא"כ קשה לדעת מרן ועיין להרב מקראי קודש כתב על תירוץ הלח"מ וז"ל ליתא דאי הכי כשאמר אינו דומה וכו' למזיק ממונו לפלוג הכל בממון. ולענ"ד לא קשיא דהא רבינו פסק המשנה דאירי בחובל גופו ולזה מתנה דוקא כשחובל גופו אבל ממונו כיון ששילם א"צ עוד מחילה וא"כ נקט דינא דמתני' תחילה ואחר כך דין מחודש.

נחזור לדברי מרן לפי דעתו עוד קשה דהדין כפול דכיון דכתב כן כאן למה חזר וכתבו בפרק ב' ולענ"ד דברי רבינו פשוטים ולא נגע משום בקשת מחילה אלא משום וידוי ודבריו הם מכילתא סדר נשא והביאה בספר המצות לרבינו ובחינוך סדר הנזכר יעו"ש. ואיהו ז"ל דלא ירד להכי והבין שדבריו הם ממתני' דקמא כתב צ"ע וכו' ודבריו צ"ע ואחר זמן רב ראיתי להרב בעל קול יעקב בגליון רבינו כתב על דברי מרן אלו שכתב צ"ע וכו' עיין בספרי ובב"ק דף ט"ו ע"א עכ"ל נראה דכונתו להשיגו דשם בב"ק ובסיפרי מוקי לקרא דמכל חטאת האדם בנזיקין יעו"ש ואיך כתב מרן כן ולפי מאי דכתיבנא לעיל כונת מרן ז"ל הוא כלפי מה שהבין דרבינו איירי במחילה קשה לי איך כתב זה מכל חטאת האדם ודוק.

הלכה ב

שעיר וכו'. ועיין מ"ש מרן ומכלל דבריו כתב וז"ל אליבא דנפשיה הוא דקאמר וכו' ולא מפליג וכו' ללא ניתק וכו' עכ"ל נתקשינו אני ובני יצחק יצ"ו דאיך הוה אפשר לחלק והא דבריו אלה הם בפירוש דמתני' דתני לישנא יתירא עשה ול"ת וכו' ואי יפרש דלא

תעשה ר"ל הניתק לעשה א"כ נשאר דלא תעשה דלא ניתק לעשה דהוו דומיא דכריתות ומיתות בי"ד וא"כ קשה אדתני מתני' כריתות ומיתות בי"ד לישמועינן חידוש אפי' ל"ת כיון דלא ניתק לעשה אלא ודאי דמאי דתני מתני' ל"ת היינו אפי' לא ניתק לעשה ואפ"ה הוי קיל (בעשה) [כעשה] ודוק ועיין בבית ועד דף מ"ה.

פרק ב

הלכה ג

וצריך לפרט וכו'. עיין מ"ש מרן וז"ל וההיא שנויא מצי אתי כר' עקיבא ופסקה רבינו להההיא שינויא וכו' עכ"ל וקשה דכאן כתב דפסק רבינו כר' נחמן ומרן גופיה כתב לקמן בה"ה כשני התירוצים התי' ונמצא דלא פליגי א"כ כאן בה"ג הו"ל למימר דפסק כר' יהודה בן בבא לפי ששני התירוצים אזלי כר' יהודה בן בבא לפי דבריו לקמן מה שאין כן לר"ע דלא אתי אלא כתירוצו דר' נחמן ודוק.

הלכה ו

אע"פ שהתשובה וכו'. עיין להרב פרשת דרכים דף כ"ט מה שדקדק ולענ"ד נראה כדעת מרן שדברי רבינו אינם ענין לדר' יצחק אלא דר' שמואל בר אונא ואוקימתא דש"ס שם דהיינו דצבור נענים אפי' בגזר דין גם בשאר ימות השנה ויחיד בגזר דין דוקא בעשרת הימים שבין ר"ה ליוה"כ אבל בדליכא גזר דין אפי' בשאר ימות השנה נענים וכן נראה ג"כ מדף ט"ז ע"ב דאמר ר' יוחנן גדולה תשובה שמקרעת גזר דינו של אדם ומותיב ליה מברייתא דשב וכו' לא שב בנתיים אפילו הביא כל אילי נביות אין מוחלין וזהו שכתב רבינו אע"פ שהתשובה והצעקה יפה לעולם דאפשר שלא יהיה גזר דין ויועיל בעשרת הימים וכו' היא יפה ביותר וכו' כי אפי' שיש גזר דין נענה בד"א ביחיד אבל בצבור אפי' בשאר הימים יועיל גם לאחר גזר דין.

אבל צבור וצועקין בלב שלם הם נענים וכו'. מקשים הספרים מההיא דפ"ק דתענית דאמר ר' אמי אין תפילתו של אדם נשמעת וכו' הא ביחיד הא בצבור נמצא דצבור אין צריכין לב שלם היפך רבינו ז"ל ולענ"ד נראה דרבינו איירי כאן באיכא גזר דין ומשו"ה אפי' צבור צריך לב שלם משא"כ בש"ס שם איירי דליכא גזר דין ואין להקשות דא"כ שם בש"ס אדתירצו הא ביחיד הא בצבור לוקמא הא בדאיכא גזר דין הא בדליכא גזר דין דלישנא דר' אמי דאמר אין תפילתו של אדם נשמעת משמע אפילו בדליכא גזר דין ומשו"ה תירצו הא ביחיד הא בצבור ור' אמי איירי בקודם גזר דין.